Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2016–2017

31 935 Beleidsdoorlichting Financiën

Nr. 34 BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 november 2016

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de Kamervragen van de Commissie Financiën over de plannen van aanpak van de beleidsdoorlichtingen 2017 (ingezonden 13 oktober 2016).

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

kst-31935-34
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

Beleidsdoorlichting artikel 1 Belastingen

Vraag 1:
Waarom maken het toezicht door Douane en Belastingdienst/Toeslagen geen deel uit van deze beleidsdoorlichting?

Vraag 2:
Op welke manier zal de Kamer worden geïnformeerd over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de Douane en Belastingdienst/Toeslagen?

Antwoord vraag 1 en 2:
Gezien de breedte van het artikel 1 Belastingen is er voor gekozen om afgebakende onderdelen van de Belastingdienst apart door te lichten. In 2013 is onderzoek geweest naar het effect van het toezicht door *Douane* op de doelstelling van compliance.[1] In december 2015 ontving uw Kamer de beleidsdoorlichting van de *dienstverlening* door de Belastingdienst.[2] Dit jaar loopt de beleidsdoorlichting naar de uitvoering van *toeslagen* door de Belastingdienst.

Vraag 3:
In hoeverre verwacht u dat de beschreven aanpak voldoende is om uitspraken te doen over doeltreffendheid en doelmatigheid?

Antwoord vraag 3:
Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de voorschriften van de Regeling Periodiek Evaluatieonderzoek 2014. De beschreven aanpak is daarop afgestemd en overeenkomstig de eerdere beleidsdoorlichtingen bij de Belastingdienst.

Vraag 4:
Op welk gebied verwacht u beperkingen of hiaten ten aanzien van doeltreffendheid en doelmatigheid?

Antwoord vraag 4:
Uit de door de Belastingdienst gemaakte analyses ten behoeve van de Brede agenda bleek dat verbeteringen geboden zijn op het gebied van toezicht, wendbaarheid en robuustheid van de massale processen, en dat van sturing, verantwoording en effectmeting.[3] In de onderhavige beleidsdoorlichting zullen deze aspecten naar verwachting terugkeren.

Vraag 5:
Kunt u aangeven wie het onderzoek zal gaan uitvoeren en wie als onafhankelijke deskundige zal worden ingezet? Kunt u aangeven of u het onderzoek wilt laten uitvoeren door het ministerie of door een externe partij?

Antwoord vraag 5:
Het onderzoek zal worden uitgevoerd door Domein Onderzoek van het Centrum voor Kennis en Communicatie van de Belastingdienst. Deze afdeling doet onafhankelijk en wetenschappelijk beleids- en evaluatieonderzoek binnen de Belastingdienst. Domein Onderzoek heeft al meerdere beleidsdoorlichtingen voor zijn rekening genomen en kent de processen van de Belastingdienst. Prof. Dr. Roland Speklé, hoogleraar Management of Accounting & Control, verbonden aan de Nyenrode Business Universiteit, is bereid de rol van onafhankelijke deskundige op zich te nemen.

---

1 Jaarverslag IX Financiën 2013, *Kamerstuk* 33 930 IX, nr. 1, pag. 157
2 *Kamerstuk* 31 935, nr. 26
3 *Kamerstuk* 31 066, nr. 201

Vraag 6:
Waarom heeft u ervoor gekozen de opzet van deze beleidsdoorlichting al naar de Tweede Kamer te sturen terwijl deze essentiële zaken (uitvoering en borging onafhankelijkheid) nog niet duidelijk zijn?

Antwoord vraag 6:
De opzet van de beleidsdoorlichting is inmiddels een beproefde. Op het moment van toezending van het plan van aanpak voor de onderhavige beleidsdoorlichting was het Domein Onderzoek nog bezig met de planning van haar activiteiten voor 2017. Inmiddels is ruimte gevonden voor het onderhavige onderzoek.

Vraag 7:
Bent u van plan om in deze beleidsdoorlichting ook aandacht te besteden aan opties die leiden tot 20% extra ontvangsten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 7:
De primaire processen worden doorgelicht, om in beeld te brengen of en waar met dezelfde middelen betere prestaties mogelijk zijn. Onderzoek naar opties die leiden tot 20% extra ontvangsten ligt buiten de scope van het onderzoek. Hiervoor zijn andere analyses meer geëigend, zoals die bijvoorbeeld zijn gemaakt in het kader van de Investeringsagenda. De beleidsdoorlichting kijkt in beginsel terug naar de afgelopen periode, trekt daar conclusies uit en verbindt daar zo nodig aanbevelingen aan.

Beleidsdoorlichting artikel 2 Financiële markten

Vraag 1:
Op welke manier zal de Tweede Kamer geïnformeerd worden over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de instrumenten die onder Artikel 2 vallen en nu niet zijn meegenomen in de beleidsdoorlichting?

Antwoord vraag 1:
Eerdere beleidsdoorlichtingen en evaluatieonderzoeken richtten zich steeds op onderdelen van artikel 2 van Begrotingshoofdstuk IX. Deze doorlichting richt zich op het hele begrotingsartikel en beoogt de Tweede Kamer dus een totaaloverzicht te geven van de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het beleid ten behoeve van artikel 2.
Ik heb ervoor gekozen om concrete beleidsmaatregelen als vertrekpunt voor de doorlichting te nemen. Daar ligt de focus op. De instrumenten in onderdeel D1 vormen een onderdeel van het begrotingsartikel en worden zodoende in het onderzoek meegenomen.

Vraag 2:
Betekent deze afbakening dat er een «gat» is bij het doorlichten van het beleid op artikel 2 over de jaren 2009–2012?

Vraag 5:
Hoe kunt u de maatregelen van de jaren 2013–2016 afzetten tegen de maatregelen van 2009–2012 (zie p.4 van de opzet beleidsdoorlichting) als er geen doorlichting is geweest van de maatregelen uit 2009–2012?

Antwoord vraag 2 en 5:
Het is mijn intentie om uitspraken te doen over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de maatregelen die zijn genomen naar aanleiding van de financiële crisis van 2008. Het gaat hierbij om een selectie van zowel

incidentele maatregelen die gericht waren op het bestrijden van de crisis (2008–2012), als maatregelen gericht op structurele hervorming (2013–2016). Hiermee meen ik tegemoet te komen aan de wensen van uw Kamer en aan de eisen uit de Regeling periodiek evaluatieonderzoek 2014[4] (Rpe). Van een «gat» bij het doorlichten van het beleid op artikel 2 is met deze opzet geen sprake.

Vraag 3:
Kunt u concreter aangeven bij welke onderdelen u verwacht geen uitspraken te kunnen doen over doelmatigheid en doeltreffendheid?

Vraag 4:
Overweegt u om aanvullend evaluatieonderzoek te laten uitvoeren?

Vraag 6:
Kunt u aangeven wie de onafhankelijke deskundigen zullen zijn en hoe onafhankelijkheid binnen deze beleidsdoorlichting geborgd gaat worden?

Antwoord vraag 3, 4 en 6:
Mijn voornemen is om de doorlichting te laten uitvoeren door een werkgroep van de directie Financiële Markten (FM) van mijn ministerie. Een klankbordgroep zal toezien op het proces en de kwaliteit van het onderzoek. Deze klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de relevante onderdelen van het ministerie (directies FM en FEZ alsmede de IRF) en twee onafhankelijke deskundigen. Op dit moment wordt gedacht aan het betrekken van een partij binnen het Rijk met kennis van de beleidspraktijk, zoals een van de toezichthouders, aangevuld door een partij van buiten het Rijk, zoals een wetenschapper die geldt als autoriteit op het gebied van financieel toezicht. Zoals de Rpe voorschrijft, zullen deze deskundigen hun oordeel over de beleidsdoorlichting hieraan toevoegen.
Zodra het onderzoek is afgerond, kan ik aangeven tot welke conclusies de doorlichting leidt en of aanvullend evaluatieonderzoek noodzakelijk is. Dat is tevens het moment waarop ik concreter kan aangeven op welke onderdelen ik uitspraken kan doen over de doeltreffendheid en doelmatigheid.

Beleidsdoorlichting artikel 7 Beheer materiële activa

Vraag 1:
Kunt u toelichten wat u bedoelt met het op een «doelmatige wijze effectief volgen van de Regeling Materieel Beheer» zoals verwoord in de centrale onderzoeksvraag?

Antwoord vraag 1:
Met het op een «doelmatige wijze effectief volgen van de Regeling Materieel Beheer» wordt bedoeld het behalen van «*een optimaal financieel resultaat bij het beheren en afstoten van materiële activa van/voor het Rijk ten behoeve van de realisatie van rijksdoelstellingen»*, zoals ook de algemene doelstelling van artikel 7 luidt.

Vraag 2:
Kunt u toelichten wat in deze beleidsdoorlichting extra wordt onderzocht ten opzichte van de vorige beleidsdoorlichting toen de bedrijfsvoering van de DRZ is bekeken?

---

[4] *Stcrt.* 2014, nr. 27142.

Antwoord vraag 2:
Wettelijk is geregeld dat alle rijksdiensten overtollige en in beslag genomen roerende goederen bij DRZ moeten afleveren. In de praktijk is dit niet altijd het geval. De vorige beleidsdoorlichting gaf geen inzicht in de redenen van deze afwijkende praktijk (oordeel van de onafhankelijke partij destijds). Bij deze beleidsdoorlichting zal ook gekeken worden naar de redenen waarom rijksdiensten de Regeling Materieel Beheer niet volgen. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden om de bekendheid van de regeling te vergroten.

Vraag 3:
Kunt u aangeven wie de onafhankelijke deskundige gaat zijn en hoe onafhankelijkheid binnen deze beleidsdoorlichting geborgd gaat worden?

Antwoord vraag 3:
Op dit moment is nog niet bekend wie de onafhankelijke deskundige gaat zijn. Hij/zij zal nog geworven worden overeenkomstig art. 3 lid 5 van de RPE. Diens onafhankelijkheid wordt geborgd door iemand aan te stellen die inhoudelijk deskundig is maar geen verantwoordelijkheid draagt voor het te onderzoeken beleid.

Vraag 4:
Gaat deze beleidsdoorlichting in op het feit dat DRZ geen agentschap meer is?

Antwoord vraag 4:
Deze beleidsdoorlichting gaat niet in op het feit dat DRZ geen agentschap meer is. In sturing en beleid is er met de opheffing van het agentschap niet veel gewijzigd. Enkel in de wijze van het afleggen van verantwoording zijn er wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen hebben echter geen invloed het beantwoorden van de centrale onderzoeksvraag en zullen derhalve ook niet aan bod komen.